

Informasjon om varetekt med elektronisk kontroll

For siktede

Varetekt med elektronisk kontroll er et alternativ til vanlig fengsling. I stedet for å være fengslet, kan du være hjemme eller et annet sted med en elektronisk fotlenke som holder kontroll på deg. Hensikten med varetekt med elektronisk kontroll er å sikre at du ikke unndrar deg rettsprosessen eller bryter loven igjen mens saken etterforskes. Samtidig får du muligheten til å være hjemme, noe som kan være mindre inngripende enn vanlig varetekt.

Forberedelser

Hvis påtalemyndigheten mener at saken din kan være egnet for varetekt med elektronisk kontroll, vil kriminalomsorgen vurdere om det er riktig for deg. Kriminalomsorgen må ha en samtale med deg for å gjennomføre en egnethetsvurdering. Samtalen kan gjennomføres i et fysisk møte eller digitalt. Her ber de om relevant informasjon om deg, om boligen og andre viktige forhold. Denne vurderingen blir brukt av retten når de bestemmer om du kan være i varetekt med elektronisk kontroll.

Det er retten som bestemmer om du kan være i varetekt med elektronisk kontroll. Dette kan skje hvis vilkårene for varetektsfengsling er oppfylt, og de øvrige forholdene er egnet. I tillegg må du og eventuelle samboere over 18 år samtykke. Hvis du bor på institusjon eller i kommunal bolig, må institusjonen og kommunen gi sitt samtykke, i tillegg til eventuelle andre beboere som berøres.

Gjennomføring

Under varetektsperioden må du følge bestemte vilkår, blant annet:

- Normalt må du være hjemme hele døgnet uten å forlate boligen. Retten kan i enkelte tilfeller tillate faste utganger til for eksempel jobb, skole eller behandling.
- Du må være rusfri hele tiden du er i varetekt med elektronisk kontroll. Det betyr at du ikke kan bruke alkohol eller andre rusmidler, med mindre det er medisiner du har resept på.
- Du må være tilgjengelig for kriminalomsorgen på telefon og ved kontroll i boligen
- Du må sørge for å vedlikeholde og lade utstyret du har fått

Hvis du bor alene, må du ha muligheter for å skaffe deg mat, medisiner og andre nødvendigheter ved hjelp av familie, venner eller andre.

Kriminalomsorgen vil kontrollere at du følger disse vilkårene. De vil gjennomføre både planlagte og uanmeldte besøk hjemme hos deg, og de vil ta rusprøver for å sjekke at du ikke bruker alkohol eller andre rusmidler. Hvis du bryter vilkårene kan retten bestemme at du må tilbringe resten av varetektsperioden i vanlig fengsel.

Det er politiet som skal følge deg dersom det er behov for utganger fra boligen. Ved akutte situasjoner kan også kriminalomsorgen godkjenne nødvendige utganger. Det er politiet som har ansvar for varetekt, og ved spørsmål må du kontakte din oppgitte kontaktperson i politiet, eller din forsvarer.

Teknologi

Du får festet en fotlenke rundt ankelen. Denne bruker satellitt-teknologi (GPS), og vil kontrollere om du er hjemme eller ikke, og spore hvor du er dersom du forlater boligen. Fotlenken er liten og kan normalt skjules under bukser. Den er også vanntett, så du kan bruke den i dusj og i bad. I tillegg til fotlenken vil det bli montert en basestasjon (en liten boks med telefon) i boligen. Det er kriminalomsorgen som bestemmer hvor basestasjonen skal plasseres. Fotlenken må være på foten hele tiden, og du må ikke forsøke å fjerne den. Basestasjonen må ikke flyttes på, løftes opp eller frakobles strøm.

Det er viktig at du passer på at du hele tiden har mobildekning, og at fotlenken har satellittdekning hvis du beveger det utenfor boligen. Fotlenken må også ha nok strøm og det er ditt ansvar å lade denne, normalt 1-2 timer hver dag. Det er to måter å lade på, enten med strømlader eller med bærbar lader. Den bærbare laderen må være fullt oppladet før bruk, og klipses på selve fotlenken. Etter at den bærbare laderen har vært i bruk må du lade den opp igjen så den er klar til neste gangs bruk.

Når fotlenken lades opp, blinker det et grønt lys. Når ladingen er ferdig skifter lyset til fast grønt, samtidig med en vibrering i ca. 3 sekunder. Dersom ladingen avbrytes før lenken er fulladet, gir lenken 15 raske vibrasjoner. Sett den da tilbake på lading. Hvis du lar batterinivået bli for lavt, vibrerer fotlenken fem ganger raskt hvert femte minutt, og lyset blinker rødt. Da må du lade med en gang.

Hvis du bryter vilkårene og dette registreres av den elektroniske kontrollen, eller du forsøker å fjerne fotlenken, er utenfor dekning eller den går tom for strøm, vil dette utløse en alarm hos kriminalomsorgen. Kriminalomsorgen vil da ta kontakt med deg, og varsle politiet umiddelbart. Det kommer ingen lyd, lys eller vibrering i fotlenken når alarmen blir utløst.

Kriminalomsorgen kan også bruke videosamtaler for å kontrollere vilkårene. Du vil få utdelt en smarttelefon som bare kan brukes til videosamtale med kriminalomsorgen. Du kan altså ikke bruke den som en vanlig telefon. Kriminalomsorgen vil ringe deg opp, og dere kan ha en samtale med video.

Personopplysninger

Kriminalomsorgen kan behandle personopplysninger som er innhentet i forbindelse med gjennomføring av varetekten, både opplysninger knyttet til kontrollen og personopplysninger om deg og om andre som er relevant for saken. Personopplysninger skal slettes så snart som mulig og senest ett år etter at kontrollen er avsluttet.

For samboere

Varetekt med elektronisk kontroll hjemme vil påvirke deg som bor sammen med siktede. Det er viktig at du vet hvilke rettigheter du har og hva varetekten vil bety for deg.

Alle samboere over 18 år må samtykke til at varetekten gjennomføres i deres felles hjem. Det skal alltid gjennomføres en samtale mellom deg og kriminalomsorgen. Samtalen skjer normalt ved fysisk møte, og uten at siktede er tilstede. Før varetekten starter, må du skrive under på en erklæring der du bekrefter at du er informert og godtar at siktede gjennomfører varetekt med elektronisk kontroll i deres felles hjem. Samtykket er frivillig, du har rett til å si nei og mulighet til å trekke samtykket på et senere tidspunkt.

Det er viktig å understreke at du som samboer ikke har ansvar for at siktede følger vilkårene. Som samboer må du imidlertid godta at kriminalomsorgen kan gjøre kontroller hjemme hos dere, både planlagt og uanmeldt.

For barn

Når det blir vurdert om du skal være i varetekt med elektronisk kontroll, er hensynet til barnets beste viktig. Dette gjelder både for barn som bor sammen med deg hele tiden, eller barn som du har samværsrett med, uavhengig av hvor mye barnet bor der. Med barn menes både biologiske barn, stebarn, adoptivbarn, fosterbarn, barnebarn, søsken, med videre.

Barn som er syv år eller eldre, og yngre barn som er i stand til å danne seg meninger, skal få informasjon og har rett til å si hva de mener før avgjørelsen blir tatt, men ingen plikt til å si noe. Barnets mening vil ikke være det som avgjør om du skal være i varetekt med elektronisk kontroll eller ikke.

Det er vanligvis påtalemyndighetens ansvar å sørge for at berørte barn får informasjon. Barnet skal få vite hvordan varetekten vil bli gjennomført, for eksempel reglene for når du kan være ute, hvordan fotlenken ser ut og at det vil komme kontrollbesøk i hjemmet av ansatte fra kriminalomsorgen. De skal også få vite hvordan hverdagen deres kan bli påvirket av at du er i varetekt med elektronisk kontroll, for eksempel at det blir færre muligheter for å gjøre aktiviteter sammen med deg.

For institusjoner eller kommunale boliger

Hvis du skal være i varetekt med elektronisk kontroll i en institusjon eller i en kommunal bolig, må institusjonen og kommunen gi sitt samtykke. Eventuelle andre beboere som blir berørt av kontrollene må også samtykke. Opphold ved institusjon forutsetter at du har vedtak om opphold der i hele den aktuelle vareteksperioden. Ved institusjonsopphold etter barnevernsloven må ikke varetektsgjennomføringen være til hinder for barnevernets mulighet til hjelp og oppfølging.

Regelverk

Vilkårene for at retten skal kunne beslutte varetekt med elektronisk kontroll følger av straffeprosessloven § 184 b. Nærmere bestemmelser om ordningen er gitt i forskrift om straffegjennomføring kapittel 7B og tilhørende retningslinjer, samt i påtaleinstruksen §§ 9-4a – 9-4d.